

6 Steigers en vlonders bij oppervlaktewater

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk staan steigers en vlonders centraal (*zie ook figuur 6.1*). Het aanleggen en het wijzigen van steigers en vlonders en het verwijderen van steigers en vlonders worden hierin uitgewerkt. Onder een steiger wordt verstaan een werk dat over de watergang hangt. Het kan worden ondersteund middels palen in de watergang. Met een vlonder wordt een werk bedoeld dat wordt aangebracht boven land en dus niet over een watergang hangt.

Het wijzigen van een steiger of vlonder wordt gelijk gesteld met de aanleg van een nieuwe steiger of vlonder.

De regelgeving opgenomen in dit hoofdstuk is ook van toepassing op het realiseren van constructies zoals een balkon, die over de watergang hangt. Dergelijke constructies worden hier beschouwd als een steiger.

Vanwege het feit dat de doorstroming en het onderhoud van de watergang kan worden belemmerd door het hebben dan wel het verwijderen van een steiger of vlonder, zijn deze handelingen niet zonder meer toegestaan.

Als u van plan bent om een steiger of vlonder aan te leggen, te wijzigen of te verwijderen in, boven of naast een watergang, doorloop dan het desbetreffende stroomschema opgenomen in dit hoofdstuk. U ziet dan of de handeling is toegestaan en welke regels van toepassing zijn.

Stroomschema's

De stroomschema's zijn opgebouwd uit een aantal vragen (criteria). De vragen in de stroomschema's zijn nader toegelicht in de *toelichting*. Als het stroomschema doorlopen is, resulteert dat in een bepaalde uitkomst. Deze uitkomst kan zijn:

- zorgplicht;
- zorgplicht en algemene regel zonder meldplicht;
- zorgplicht en vergunningplicht.

Deze uitkomsten zijn in dit hoofdstuk nader toegelicht en uitgewerkt in regelgeving die van toepassing is. Als u een handeling gaat uitvoeren, dient u de voorschriften en regelgeving die in de betreffende paragrafen zijn uitgewerkt na te leven.

Aanvullende regelgeving

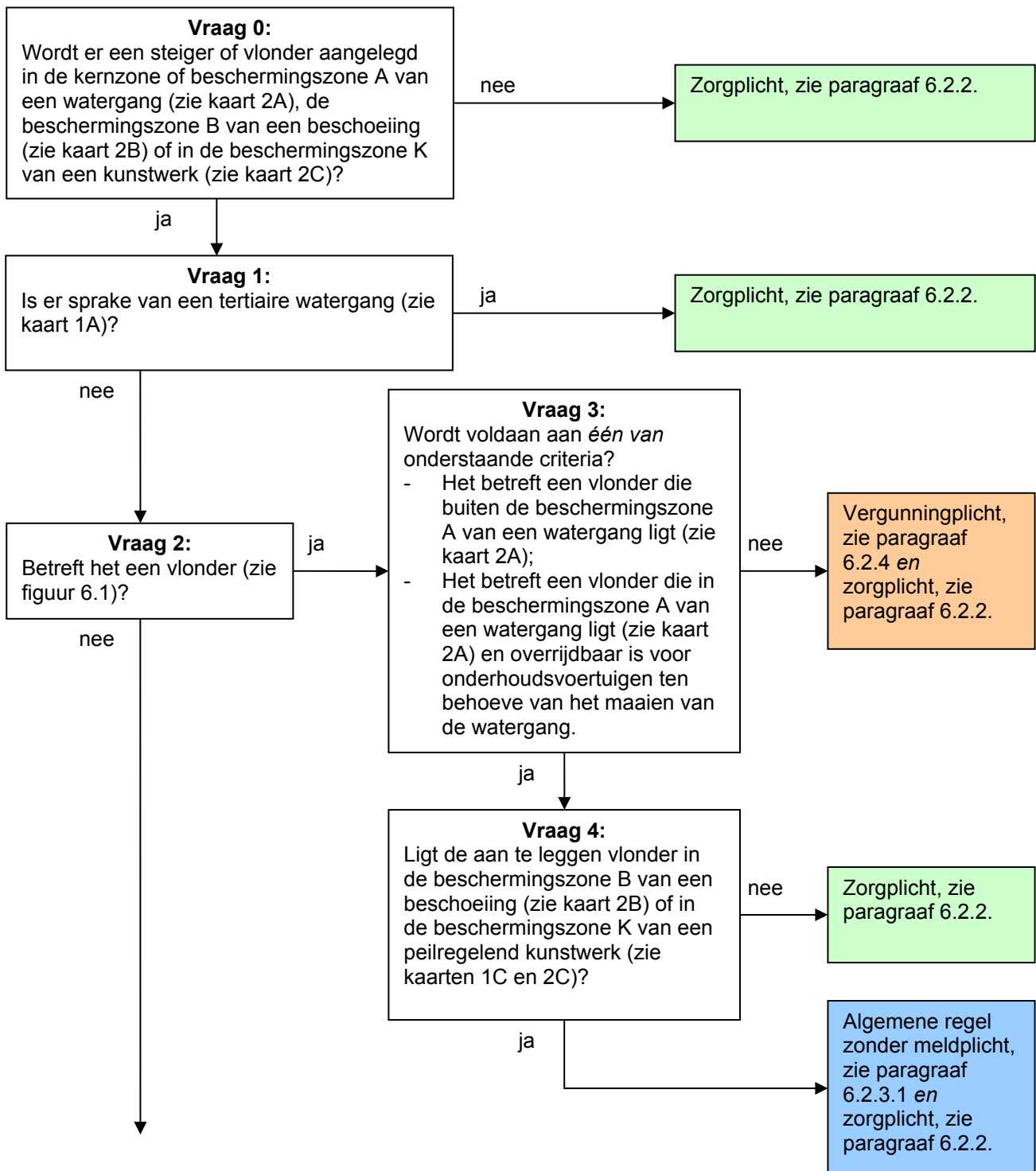
Naast de regelgeving die in dit hoofdstuk is opgenomen kan er ook nog andere regelgeving van toepassing zijn. Ook die regelgeving moet dan worden opgevolgd. Zo kan bijvoorbeeld de volgende regelgeving van toepassing zijn:

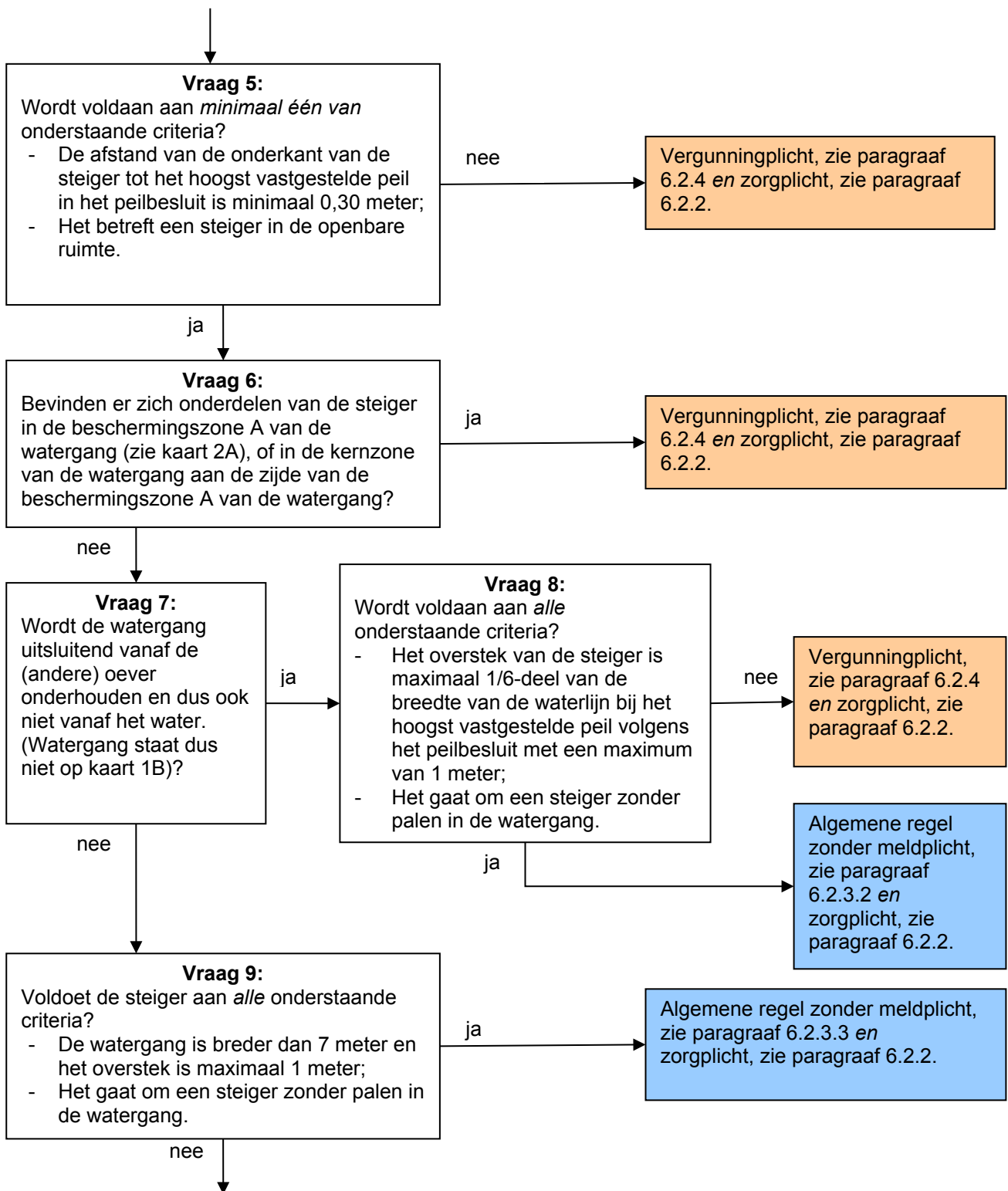
- Hoofdstuk 13 '*Constructies, objecten en vaartuigen in oppervlaktewater*'.
- Hoofdstuk 14 '*Aanleggen van natuurvriendelijke oevers en/of het verrichten van handelingen daarin of daarboven*'.
- Hoofdstuk 22 '*Verrichten van handelingen in of boven een vaarweg*'.
- Hoofdstuk 29 '*Steigers en vlonders bij een waterkering*'.
- Hoofdstuk 16 '*Bouwwerken langs oppervlaktewater*'.

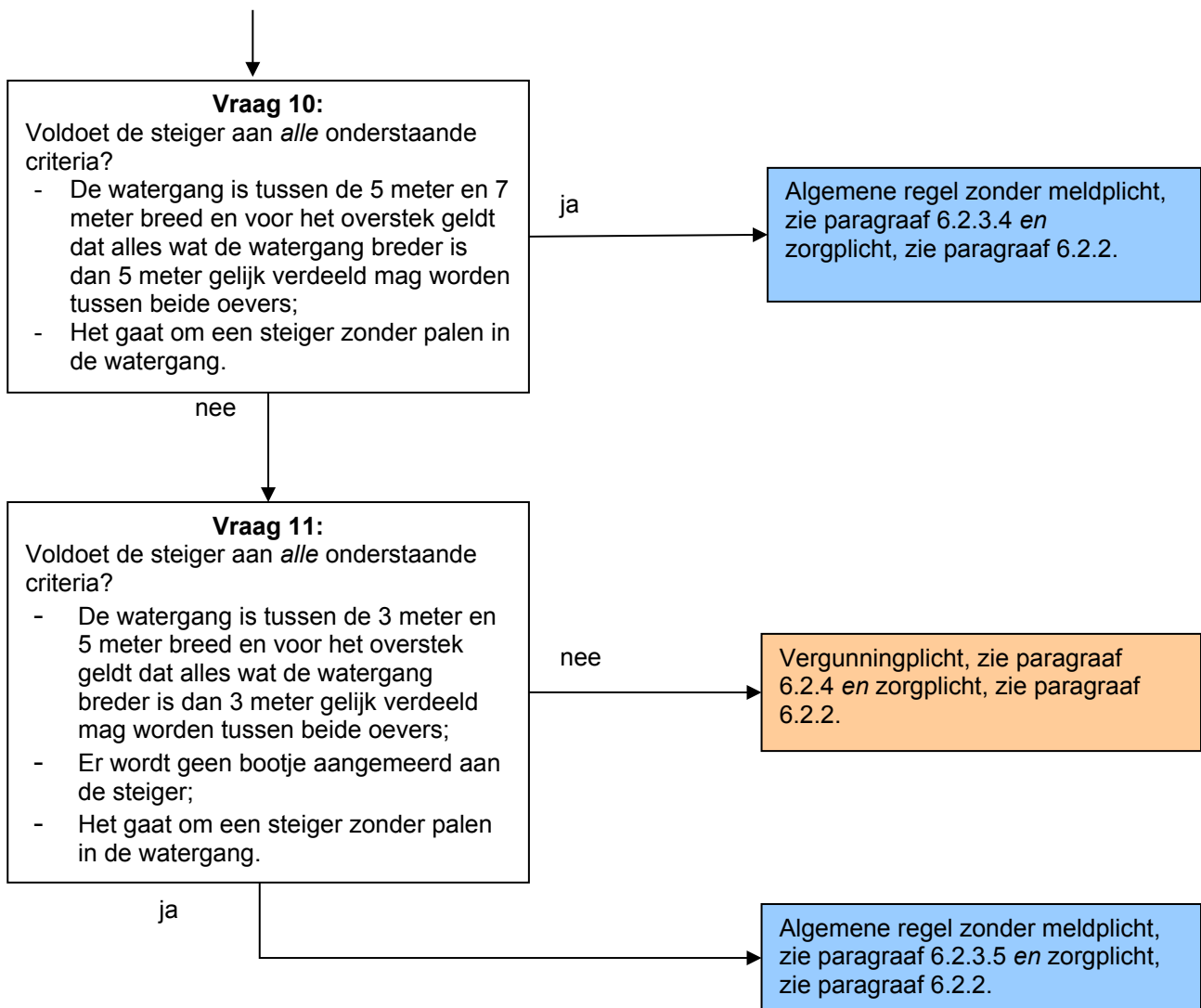
Verder kan er naast de regelgeving die in dit hoofdstuk wordt uitgewerkt c.q. benoemd, ook nog andere wet- en regelgeving van toepassing zijn (de genoemde regelgeving is dus niet limitatief). Het is aan de initiatiefnemer zelf om na te gaan of hij ook nog aan andere uitvoeringsregels en/of andere regelgeving moet voldoen.

6.2 Aanleggen van steigers en vlonders bij oppervlaktewater

6.2.1 Stroomschema aanleggen van steigers en vlonders bij oppervlaktewater

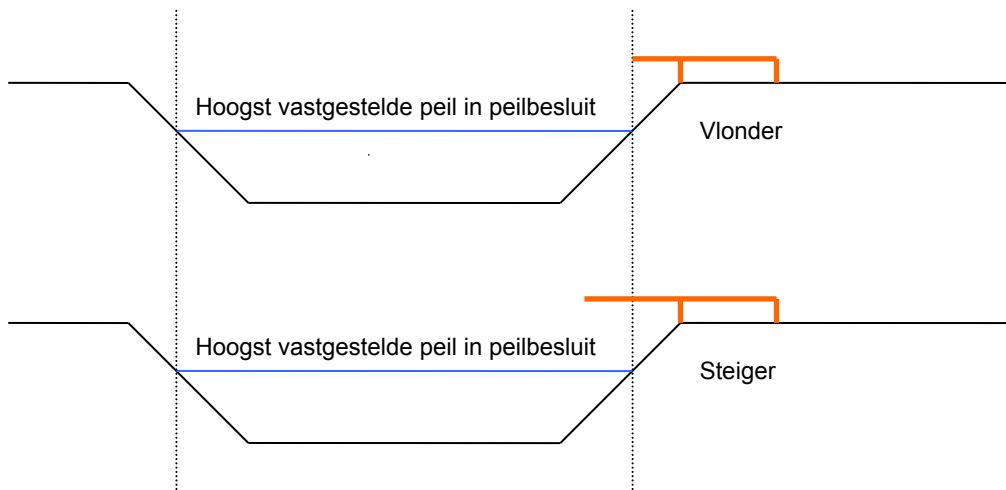
Toelichting bij vraag 0

Deze regelgeving is alleen van toepassing wanneer er een steiger of vlonder wordt aangelegd in de kernzone of beschermingszone A van een watergang, de beschermingszone B van een beschoeiing of in de beschermingszone K van een kunstwerk. Hierbuiten geldt alleen de zorgplicht.

Toelichting bij vraag 1

Tertiaire watergangen worden niet door het waterschap onderhouden. Of er sprake is van een tertiaire watergang kunt u herleiden uit de Legger oppervlaktewateren (zie kaart 1 A). Vanwege het feit dat tertiaire watergangen niet door het waterschap worden onderhouden, worden door het waterschap geen eisen gesteld aan steigers en vlonders. Ook worden geen eisen gesteld aan de maximale breedte van het overstek van de steiger.

Overigens kan het bij een tertiaire watergang zo zijn dat wanneer deze in eigendom is van de gemeente er varend onderhoud wordt gepleegd door deze gemeente. Met dit onderhoud dient de initiatiefnemer wel rekening te houden. In die gevallen is het verstandig toestemming te vragen voor de aanleg van de steiger bij de betreffende gemeente.

Figuur 6.1 Verschil tussen een vlonder en een steiger

Toelichting bij vragen 2, 3 en 4

Als er sprake is van een vlonder (zie figuur 6.1), dan is de invloed op watergangen minimaal. De doorstroming wordt niet belemmerd, omdat er geen palen in het water staan en er geen sprake van een overstek over de watergang. Wel moet worden nagegaan of de vlonder zich bevindt in de beschermingszone A van een watergang. Als dat het geval is dan moet de vlonder zodanig geconstrueerd zijn dat deze overrijdbaar is door onderhoudsvoertuigen die maaionderhoud aan de watergang uitvoeren. Is de vlonder niet overrijdbaar voor onderhoudsvoertuigen dan moet per geval worden nagegaan of zo'n vlonder in de beschermingszone kan worden toegestaan. Daarom geldt voor die gevallen een vergunningplicht.

Als de vlonder niet in de beschermingszone A van een watergang ligt, maar wel in de beschermingszone B van beschoeiingen of in de beschermingszone K van een peilregelend kunstwerk, en overrijdbaar is voor onderhoudsvoertuigen, dan moet alleen nog worden nagegaan of de vlonder zich bevindt bij een beschoeiing of peilregelend kunstwerk die in beheer en onderhoud is bij het waterschap. Is dat het geval dan gelden er voorschriften voor het aanleggen van die vlonder. Daarom geldt in die gevallen een algemene regel, waarbij er geen meldingsplicht is. In andere gevallen geldt alleen de zorgplicht.

Toelichting bij vraag 5

Bij primaire en secundaire watergangen worden er eisen gesteld aan de afstand van de onderzijde van de steiger tot het hoogst vastgestelde waterpeil in het peilbesluit. Peilbesluiten kunt u inzien op de site van het waterschap (zie www.hdsr.nl/bestuur-organisatie/regelgeving). Of een watergang primair of secundair is, staat op kaart 1A. De maat van 0,30 meter heeft als achtergrond dat deze afstand voldoende is om de meeste peilstijgingen van watergangen te kunnen opvangen zonder dat steeds de steiger onder water loopt en er allerlei losliggende voorwerpen in de watergang terecht komen.

Bij steigers in de openbare ruimte (bijvoorbeeld kanosteigers) bevinden zich over het algemeen geen losliggende voorwerpen op de steiger en zijn bovengenoemde risico's dus niet aan de orde. Daarom geldt hier geen maat van 0,30 meter. Ook bij steigers die zich niet in de openbare ruimte bevinden, zou een kleinere maat dan 0,30 meter in sommige gevallen kunnen worden toegestaan. Er worden dan wel aanvullende eisen gesteld. Dit moet echter van geval tot geval worden beoordeeld. Daarom geldt voor deze gevallen een vergunningplicht.

Toelichting bij vraag 6

Wanneer er sprake is van een primaire of secundaire watergang en deze watergang wordt door het waterschap vanaf de kant (beschermingszone A) onderhouden dan vormen steigers een lastig obstakel bij dit onderhoud. Of zo'n steiger toch wordt toegestaan moet per situatie beoordeeld

worden. Daarom geldt voor deze gevallen een vergunningplicht omdat moet worden bekeken of het onderhoud niet te veel wordt belemmerd.

Toelichting bij vragen 7 en 8

Wanneer de watergang vanaf de andere oever wordt onderhouden en dus niet vanaf het water (watergang staat niet op kaart 1B), dan hoeft geen rekening te worden gehouden met de doorvaartbreedte voor een maaiboot. De lengte van het overstek van de steiger over het water mag dan per oever 1/6 deel zijn van de waterlijn bij het hoogst vastgestelde waterpeil in het peilbesluit, met een maximale breedte van 1 meter. Bij deze breedte blijft altijd 2/3 deel van de breedte op de waterlijn vrij, waardoor de schaduwwerking, die door de steiger wordt veroorzaakt, beperkt blijft.

Het plaatsen van palen in een primaire of secundaire watergang is ongewenst vanwege doorstroming, drijfvuil en onderhoud. Als er toch dringende redenen zijn om groter overstek over het water aan te leggen of om palen onder een steiger in de watergang te zetten dan moet per geval beoordeeld worden of dit kan worden toegestaan. Daarom geldt voor deze gevallen een vergunningplicht.

Toelichting bij vragen 9, 10, en 11

In de legger oppervlaktewateren worden onder andere watergangen aangegeven die varend kunnen worden onderhouden. In het geval er vanaf het water onderhoud kan worden uitgevoerd middels een boot, spreken we van onderhoudsvaarwater. Bij varend onderhoud, bijvoorbeeld door het waterschap, gelden er eisen aan de doorvaartbreedte ten behoeve van de maaiboot. Dit geldt ook voor (andere) watergangen die toegankelijk moeten zijn voor de maaiboot. Voor de bepaling van het overstek van de steiger boven het water gelden twee uitgangspunten.

1. Manoeuvreebreedte maaiboot: om goed te kunnen manoeuvreren heeft een maaiboot een breedte nodig van minimaal 3 meter.
2. Gelijke rechten voor initiatiefnemers op beide oevers: het mag niet zo zijn dat als er op de ene oever een steiger wordt aangelegd, dat dit dan op de tegenoverliggende oever niet meer mogelijk is.

Voor het bepalen van de lengte van het overstek van de steiger over het water onderscheiden we vier gevallen waarbij de breedte van de watergang op de waterlijn bij het hoogst vastgestelde waterpeil in het peilbesluit leidend is, te weten:

1. De watergang is breder dan 7 meter: aan beide zijden mag een steiger worden aangelegd met een overstek over het water van 1 meter. Er is aan beide zijden dan ook nog de mogelijkheid om een klein bootje of kano aan de steiger aan te leggen, mits dit ook vanuit andere regelgeving is toegestaan. Hierbij moet er rekening mee worden gehouden dat er te allen tijde een vrije doorvaartopening overblijft van minimaal 3 meter ten behoeve van de maaiboot.
2. De watergang heeft een breedte tussen 5 en 7 meter. Alles wat de watergang breder is dan 5 meter mag gelijk verdeeld worden over beide oevers. Dus bij een watergang met een breedte van 6 meter mag de lengte van het overstek over het water maximaal 0,50 meter zijn. Ook in dit geval is er nog voldoende ruimte over om aan beide zijden een klein bootje of kano aan de steiger aan te leggen, mits dit ook vanuit andere regelgeving is toegestaan. Ook hier geldt weer dat er te allen tijde een vrije doorvaartopening overblijft van 3 meter ten behoeve van de maaiboot.
3. De watergang heeft een breedte tussen 3 en 5 meter. Alles wat de watergang breder is dan 3 meter mag gelijk verdeeld worden over beide oevers. Dus bij een watergang met een breedte van 4 meter mag de lengte van het overstek over het water maximaal 0,50 meter zijn. In dit geval mag er geen bootje of kano aan de steiger worden aangelegd omdat dan de doorvaartbreedte voor de maaiboot smaller zou worden dan 3 meter.
4. De watergang is smaller dan 3 meter. Er is geen overstek over het water toegestaan.

Indien een groter overstek van de steiger over het water gewenst is, dan moet per geval worden beoordeeld of dit mogelijk is. Dat geldt ook voor het plaatsen van palen onder de steiger in de watergang. Daarom geldt voor deze gevallen een vergunningplicht.

6.2.2 Zorgplicht

De zorgplicht zoals bedoeld in artikel 3.1 van de Keur is altijd van toepassing op handelingen binnen het beheergebied van het waterschap. Dit betekent dat de zorgplicht ook van toepassing is op de handelingen die onder de algemene regels vallen of de handelingen die vergunningplichtig zijn. Zorgplicht kan bijvoorbeeld inhouden dat:

- bij het aanleggen van een steiger of vlonder wordt het werk na afloop van de werkzaamheden in nette staat achtergelaten. Hiermee wordt bedoeld dat oevers en taluds zodanig worden afgewerkt dat er geen grond of puin in de watergang kan raken en dat verondiepingen of vernauwingen van het oppervlaktewater, waardoor de doorstroming zou kunnen worden belemmerd, worden verwijderd, indien deze een gevolg zijn van de werkzaamheden;
- vanuit het oogpunt van ecologie, het van belang is dat een steiger niet zodanig groot is dat over een grote lengte of breedte lichttoetreding onder de steiger onmogelijk wordt gemaakt;
- er rekening mee wordt gehouden dat bij toepassing van bepaalde materialen in het oppervlaktewater er uitloging van schadelijke stoffen kan plaatsvinden. Dit doet zich voor bij onder andere het gebruik van de volgende materialen: gecreosoteerd hout, gewolmaniseerd hout en verzinkt staal;
- er rekening mee wordt gehouden dat maatschappelijke functies van het watersysteem niet worden belemmerd, zoals bijvoorbeeld kanoroutes of officiële schaatsroutes;
- dat onderhoud van de watergang mogelijk blijft; en/of
- bij de aanleg van een steiger geen waterberging mag worden weggenomen.

Het is aan de initiatiefnemer om al datgene te doen of na te laten waardoor aan de zorgplicht wordt voldaan.

6.2.3 Algemene regel

In het stroomschema wordt verwezen naar één of meer algemene regels, zoals bedoeld in artikel 3.2 van de Keur. Deze algemene regel(s) is/(zijn) hieronder uitgewerkt. Naast de algemene regel is ook altijd de zorgplicht van toepassing. Als u het stroomschema heeft doorlopen en u komt uit bij het vakje 'Algemene regel zonder meldplicht' of 'Algemene regel met meldplicht', dient u te voldoen aan de regelgeving uitgewerkt in de betreffende algemene regel.

6.2.3.1 Algemene regel zonder meldplicht

Om te voldoen aan de algemene regel dient de initiatiefnemer te voldoen aan de voorschriften in het volgende artikel.

Artikel 1. Voorschriften uitvoering

- a. De vlonder wordt niet bevestigd aan en rust niet op een aanwezige beschoeiing van het waterschap (zie kaart 1D) of aan een peilregelend kunstwerk (zie kaart 1C).
- b. Delen van een aanwezige vervangen vlonder, voor zover deze geen functie meer hebben en geen deel uitmaken van de nieuwe vlonder en/of in strijd zijn met deze voorschriften, worden verwijderd.
- c. De vlonder moet in overleg met het waterschap op eigen kosten worden weggehaald als het waterschap de beschoeiing of het peilregelende kunstwerk of delen hiervan, moet vervangen en de vlonder daarvoor in de weg ligt. De vlonder mag daarna op eigen kosten worden teruggeplaatst.
- d. Wanneer de vlonder niet meer wordt gebruikt voor het doel waarvoor deze is aangelegd, dan dient initiatiefnemer deze in zijn geheel te verwijderen en het profiel te herstellen.

Toelichting bij artikel 1

In dit artikel zijn de voorschriften opgesomd waaraan de uit te voeren werkzaamheden dienen te voldoen. Hieronder worden enkele voorschriften nader toegelicht.

- a. Een vlonder mag niet worden bevestigd aan de beschoeiing of aan een peilregelend kunstwerk van het waterschap. De reden hiervoor is dat de constructie hier niet op is berekend. Het aanbrengen van een vlonder kan daarmee de stabiliteit en levensduur van de beschoeiing of het kunstwerk negatief beïnvloeden.
- c. Als het waterschap (groot) onderhoud moet uitvoeren, waarbij de vlonder in de weg ligt, dan moet de initiatiefnemer deze weghalen. Na afloop van de werkzaamheden mag de vlonder weer worden teruggeplaatst.
- d. Vlonders kunnen het onderhoud belemmeren. Indien deze niet meer worden gebruikt moeten ze worden weggehaald.

6.2.3.2 Algemene regel zonder meldplicht

Om te voldoen aan de algemene regel dient de initiatiefnemer te voldoen aan de voorschriften in het volgende artikel.

Artikel 1. Voorschriften uitvoering

- a. De steiger wordt niet bevestigd aan een aanwezige beschoeiing van het waterschap (zie kaart 1D) of aan een peilregelend kunstwerk (zie kaart 1C). Dit betekent dat de constructie niet rust op of is verankerd aan de beschoeiing of het peilregelende kunstwerk.
- b. Delen van een aanwezige vervangen steiger, voor zover deze geen deel uitmaken van de nieuwe steiger en/of in strijd zijn met deze voorschriften, worden verwijderd.
- c. De steiger moet in overleg met het waterschap op eigen kosten worden weggehaald als het waterschap de beschoeiing of het peilregelende kunstwerk of delen hiervan moet vervangen en de steiger daarvoor in de weg ligt. De steiger mag daarna op eigen kosten worden teruggeplaatst.
- d. Wanneer de steiger niet meer wordt gebruikt, dan dient de initiatiefnemer deze in zijn geheel te verwijderen en het profiel te herstellen.

Toelichting bij artikel 1

In dit artikel zijn de voorschriften opgesomd waaraan de uit te voeren werkzaamheden dienen te voldoen. Hieronder worden enkele voorschriften nader toegelicht.

- b. Een steiger mag niet worden bevestigd aan de beschoeiing of aan een peilregelend kunstwerk van het waterschap. De reden hiervoor is dat de constructie hier niet op is berekend. Het aanbrengen van een steiger kan daarmee de stabiliteit en levensduur van de beschoeiing of het kunstwerk negatief beïnvloeden.
- c. Als het waterschap (groot) onderhoud moet uitvoeren, waarbij de steiger in de weg ligt, dan moet de initiatiefnemer deze weghalen. Na afloop van de werkzaamheden mag de steiger weer worden teruggeplaatst.
- d. Steigers in de watergang zorgen voor opstuwing en kunnen het onderhoud belemmeren. Indien deze niet meer worden gebruikt moeten ze worden weggehaald.

6.2.3.3 Algemene regel zonder meldplicht

zie paragraaf 6.2.3.2

6.2.3.4 Algemene regel zonder meldplicht

zie paragraaf 6.2.3.2

6.2.3.5 Algemene regel zonder meldplicht

zie paragraaf 6.2.3.2

6.2.4 Vergunningplicht

Als u in het stroomschema uitkomt bij het gekleurde vakje waarin is aangegeven dat naast de zorgplicht een vergunningplicht geldt, dan mag de voorgenomen handeling niet zondermeer worden uitgevoerd. Er moet dan eerst een vergunning zijn verleend, zoals bedoeld in artikel 3.3 van de Keur.

De vergunning kan bij het waterschap worden aangevraagd (zie hiervoor www.hdsr.nl of www.omgevingsloket.nl). Na het indienen van het formulier zal uw aanvraag worden beoordeeld, waarbij er zal worden vastgesteld of de handeling kan worden toegestaan door voorschriften aan de vergunning te verbinden. Uitgangspunt hierbij is dat eventueel op te treden nadelige effecten van de handeling kunnen worden weggenomen door de te stellen voorschriften. Daarnaast moet ook altijd aan de zorgplicht worden voldaan als bedoeld in artikel 3.1 van de Keur.

Het afwegingskader waar vergunningaanvragen aan worden getoetst kunt u nalezen in het document 'Beleidsregels bij de Keur Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2018'. Indien u nog verdere vragen heeft, kunt u ook contact opnemen met de afdeling Vergunningverlening & Handhaving van het waterschap.